

LANDDAGSVALG I SLESVIG-HOLSTEN

Forfatningsdomstolen har påbudt en ændring af den Slesvig-Holstenske valglov. Dette har bl.a. medført, at der skulle afholdes nyvalg til Landdagen et år tidligere end normalt. Samtidig er antallet af parlamentsmedlemmer blevet reduceret, så det nye parlament kun har 69 pladser i modsætning til de 95 i sidste samling.

Valget blev afholdt 6. maj, og især det mindre antal parlamentspladser gør det vanskeligt direkte at sammenligne valgresultaterne fra sidst med dette års valg, hvis man kun sammenligner antallet af repræsentanter. Et uændret procenttal vil således typisk udløse et mindre antal mandater. Eksempelvis har det danske mindretals parti (SSW) haft en lille fremgang fra 4,3% til 4,6%, men alligevel mistet et mandat.

På side 5 har vi forsøgt at give en analyse af valgresultatet samt et bud på de koalitionsmuligheder, resultatet har givet.

wh

HUSK DE DANSKE ÅRSMØDER 8. - 10. JUNI 2012

Programmerne for de mange festlige arrangementer vil som altid blive bekendtgjort i Flensborg Avis og på SSF's hjemmeside www.syfo.de

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2012

Se venligst mødeindkaldelsen på bladets bagside.

Formandens spalte

Kære medlemmer.

Landsindsamlingen 2011 til fordel for legepladsprojektet på Jes Kruse-Skolen i Egernførde har givet et pænt resultat, men der er lang vej endnu, inden ideerne kan føres ud i livet.

En stor tak til de medlemmer, som donerede et beløb til formålet. For at forbedre resultatet af indsamlingen er der derfor også i dette nummer af Thyras Vold indlagt et indbetalingskort til brug for de medlemmer, som vil yde en ekstra donation, eller som ikke nåede at deltage i indsamlingen i vinter. Alle bidrag store som små vil blive modtaget med taknemmelighed.

Foråret vil blive præget af tre vigtige ting:

Den 21. april vil der blive arrangeret et optog med det formål at gøre den tyske offentlighed opmærksom på utilfredsheden med de tiltag, som den (endnu) siddende landdagsregering i Kiel lod "falde ned" over mindretallets skoler.

Det betød gennem nu 2 år en reduktion i de tidligere tilskud til Skoleforeningen på 15 % og en efterfølgende ændring i skoleloven, der gjorde denne nedskæring lovlig.

Jeg har tidligere omtalt problemet, som såvel danske som tyske politikere har taget afstand fra. Senest har det givet sig udtryk i, at forbundsregeringen igen i år har tildelt mindretallet et ekstraordinært tilskud på 3,2 mio. € som en delvis kompensation for diskriminationen fra den siddende delstatsregering.

Jeg kan ikke lade være med at tænke på, om ikke dette tiltag i bund og grund er foranlediget af ren og skær misundelse efter indvielsen af A.P. Møller Skolen, for nedskæringerne kom kort tid efter åbningen og umiddelbart efter Skoleforeningens 90 års jubilæumsfest på skolen.

Tyske delstatspolitikere har for nogles vedkommende den opfattelse, at de danske skoler i Sydslesvig er veludstyrede på alle måder i lighed med det danske gymnasium i Slesvig.

Jeg kunne ønske, at disse mennesker besøgte bare nogle få af de små danske skoler i delstaten for ved selvsyn at opdage, hvor sparsomt de er indrettede. Her er kun meget få smart-boards og slet ingen guldvandhaner! Den næste store begivenhed vil være delstatsvalget den 6. maj. Her er der mulighed for at udskifte en række af de tyske politikere, som har stået i første række i diskriminationen over for det danske mindretals skoler.

Det er mit store ønske, at SSW kan bibeholde sine 4 mandater i Landdagen, og at de nuværende oppositionspartier vil vinde flertallet i Landdagen. Derefter må vi så se, hvorvidt der holdes ord med hensyn til en snarlig ændring af skolelovgivningen og tilskudsvilkårene til samtlige skolebørn i Sydslesvig.

Og endelig er der årsmøderne 2012, der finder sted den 8.- 10. juni.

Kun to medlemmer af ligaens bestyrelse – formand og næstformand – har i år mulighed for at deltage.

I april måned samledes bestyrelsen for bl.a. at planlægge ligaens landsmøde 2012. Det vil efter det fastlagte rotationsprincip blive afholdt i Jylland og afholdes lørdag, den 1. sept. kl. 13.00.

Læs om mødetid, oplæg og dagsorden andet sted i bladet.

Der er i år tre bestyrelsesmedlemmer på valg. Anne-Marie Thorup, Anne Oesterle og Horst-Werner Knüppel – og alle er villige til at modtage genvalg.

*Med venlig hilsen
Flemming Radsted Madsen*

NY SYDSLESVIGLOV nye udfordringer

Benny Engelbrecht (S)
medlem af folketinget og
formand for
Sydslesvigudvalget

Den 15. september 2011 var der valg til Folketinget. Udover at vi fik en ny regering betød valget også, at der var en stor udskiftning i Sydslesvigudvalget. Bente Dahl (R), Torben Rechendorff (K), Lise Von Seelen (S) og Jørn Ulrik Larsen (SF) forlod alle udvalget efter igennem mange år at have ydet en stor indsats, som jeg ved er blevet meget værdsat både på Christiansborg og i særdeleshed i Sydslesvig.

Udvalget består herefter af undertegnede, Pernille Vigsø Bagge (SF), Lotte Rod (R), Kim Andersen (V) og Søren Krarup (DF). For os nye er det meget glædeligt, at Kim Andersen og Søren Krarup valgte at fortsætte, så vi kan trække på den erfaring, de har oparbejdet gennem mange års udvalgsarbejde. Den erfaring er

der god brug for, for der ligger mange opgaver og venter foran os.

Sydslesvigloven har betydet, at der er blevet indført en lang rækkekrav og bestemmelser, der skal sørge for, at statstilskuddet til det danske mindretal i højere grad end tidligere administreres efter de samme forskrifter som alle øvrige statslige tilskudsordninger. Det giver formentlig lidt bøvl ind imellem. Jeg er dog af den opfattelse, at hvis vi sammen med mindretallets foreninger griber opgaven rigtigt an, så ligger der faktisk en gylden mulighed for at bruge loven proaktivt til at flere får øjnene op for, hvad det danske mindretal anno 2012 er for en størrelse, og hvad det egentlig er, den danske støtte går til.

Et eksempel på det er, at det nu med loven er muligt at give økonomisk støtte til enkeltstående projekter med

en tidshorisont på 2-3 år. Projekterne skal blandt andet medvirke til at sætte yderligere skub i folkeoplysningsarbejde i Danmark om mindretallet og øge samarbejdet mellem mindretallets foreninger og foreninger i Danmark. Allerede nu, hvor vi har uddelt projektstøtte ad to omgange, har vi kunnet spore en stor interesse for at være med til at udbrede kendskabet til mindretallet og til at knytte nye kontakter på tværs af grænsen. Især har det været glædeligt at se, hvordan man har forsøgt at få de unge involveret, blandt andet igennem øget elevudveksling og korsamarbejde.

Men vi skal alle – både i udvalget og i mindretallet – hele tiden blive bedre til at formidle den gode historie, som der jo rent faktisk er tale om. For den betragtelige danske økonomiske støtte til mindretallet forudsætter, at

der i den brede befolkning er forståelse for, at det også gavner Danmark, at vi med mindretallet har en dansk forpost i Sydslesvig. Denne forståelse kan vi ikke længere tage for givet, som det måske var tilfældet for 50 år siden. Dengang, hvor der i langt højere grad end i dag var et stort modsætningsforhold mellem mindretallet og den tyske flertalsbefolkning, var kendskabet til Sydslesvig i Danmark massivt. Det er en helt anden opgave vi står overfor i dag, hvor man med Dieter Küssners ord er gået fra et ”mod hinanden” til et ”med hinanden”.

Netop udviklingen af denne særlige dansk-tyske grænselandsmodel, hvor mindretallene har mulighed for i vid udstrækning at leve en henholdsvis dansk eller tysk hverdag med alt hvad det indebærer af skolegang, fritidsliv og politisk engagement, er i mine øjne enestående i europæisk sammenhæng, og noget som vi bør gøre flere – både i Danmark og i Europa – opmærksomme på. Derfor er jeg også meget glad for, at vi i udvalget tillige har haft mulighed for at fremme initiativer, der skal sætte fokus på at udbrede kendskabet til den dansk-tyske mindretalsmodel. Ikke mindst i et år, hvor vi har formandskabet for EU.

Benny Engelbrecht

DEMONSTRATION FOR LIGESTILLING

Lørdag, den 21. april, to uger før valget, havde Dansk Skoleforening for Sydslesvig arrangeret en demonstration i Flensborg for ligestilling af eleverne i de danske skoler med eleverne i de offentlige skoler. Baggrunden var den nuværende regerings ensidige nedskæring af tilskuddet til de danske skoler med 15 %.

Demonstrationen fik massiv tilslutning fra alle dele af Sydslesvig. Elever, lærere, forældre – ja, fra alle dele af mindretallet strømmede de til Flensborg, hvor man mødtes på den store plads Exe i udkanten af centrum.

Herfra bevægede optoget sig forbi Skoleforeningens administrationsbygning, rundt om den gamle kirkegård og ned forbi Dansk Generalkonsulat og videre gennem gågaden ned til havnen til den store plads ved havnespidsen. Politiet, der sørgede for reguleringen af trafikken, skønnede, at optoget

havde en længde på ikke mindre end 7 km.

På havnespidsen bød formanden for Skoleforeningen, Per Gildberg, velkommen til de omkring 12.000 deltagere. Det blev til et møde med både alvorsord til politikerne i Kiel og med underholdende indslag.

Demonstrationen har uden tvivl gjort indtryk på politikerne. Regeringen i Kiel havde måske håbet, at de forholdsvis ubemærket kunne skære ensidigt ned på elevtilskuddet til de danske skoler. Men de mange protester og nu

senest denne store demonstration i Flensborg, har helt sikkert gjort indtryk. Nogle medlemmer af regeringspartierne har da også følt sig provokeret til at komme med kritiske bemærkninger omkring de danske skoler. Andre politiske partier har derimod meddelt, at de er indstillet på at fjerne den omtalte besparelse, hvis de efter valget kommer i regering.

Manifestationen har utvivlsomt fået politikerne til at tage problemet alvorligt, og Skoleforeningen fik således sammen med SSW gjort det til et tema i valgkampen.

wh

LANDSINDSAMLINGEN 2011-12

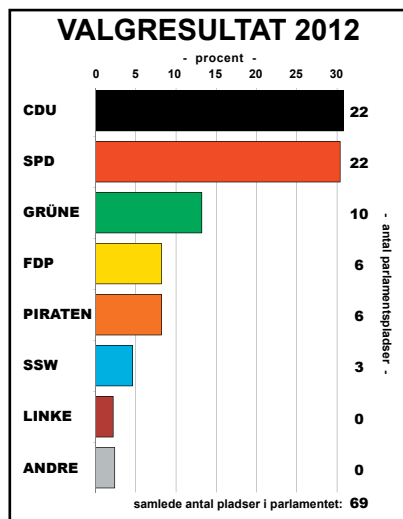
Vi har i forbindelse med vor landsindsamling til fordel for Jes Kruse-Skolens legepladsprojekt med stor taknemmelighed og glæde modtaget

Anonym, 1.000 kr. - Lise Birch, Kbh.Ø 475 kr. - Knud A. Lambert, Ringsted 300 kr. - Susanne Wennerwald, Ringsted 200 kr. - Leif Volck Madsen, Harrislee 300 kr. - Arne O. Müller, Vejen 500 kr. - Erik Schlanbusch, Randers 150 kr. - M.L. Krog-Meyer, Charlottenlund 200 kr. - Aage K. Riber, Løkken 100 kr. - Søren Gynther-Sørensen, Højbjerg 320 kr. - Rolf Neergaard, Herlufmagle 250 kr. - Birgit Jacobsen, Lystrup 400 kr. - Ruth og Sv.E. Rosendal, Aalborg 5.000 kr. - Else Thorup, Smørum 100 kr. - Ally Gorridsen, Ans By 100 kr. - Birgit Lund, Hellerup 2.000 kr. - Rita og Leif Liltorp, Middelfart 200 kr. - Knud Jessen, Skive 200 kr. - N.O. Kajhøj, Glumsø 100 kr. - Thorkild Husum, Skørping 250 kr. - Horst Hoop, Follervig 200 kr. - Brogaard Nielsen, Sig 140 kr. - Rigmor Leschly, Ebeltoft 200 kr. - Ellen Johanne Petersen, Ebeltoft 100 kr. - Jørgen Mark Pejtersen, Flensborg 350 kr. - Gothfred Jespersen, Vildbjerg 300 kr. - Erik Veng-Christensen, Viborg 250 kr. - Henrik Grønholm, Vanløse 340 kr. - Peter Kragh Blume Dahl, Augustenborg 300 kr. - Laust Peter Lausten, Bagsværd 4.500 kr. - Ervin Jacobsen, Kastrup 130 kr. - Knud Olesen, Sønderborg 2.000 kr. - Flemming Amter, Højbjerg 200 kr. - Karl O. Jørgensen, Hurup 200 kr. - Christa og Knud Vægter, Nr. Vedby 500 kr.

I alt er der fra medlemmer indkommet kr. 21.960

RESULTATET AF LANDAGSVALGET I SLESVIG-HOLSTEN 6. MAJ 2012

Seks partier opnåede valg til Landdagen. Det venstreorienterede LINKE, nåede ikke over spærregrænsen, medens et helt nyt parti, PIRATEN, fik et overraskende godt valg. Partiet har ikke noget bredt partiprogram. De har nogle synspunkter omkring internettet samt åbenhed i det politiske arbejde.

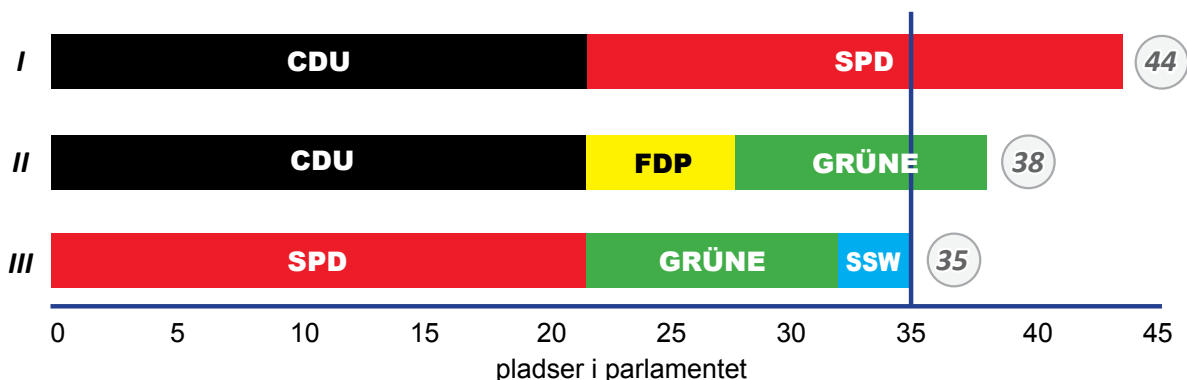
Mange analytikere har set PIRATERNE som et protestparti, og partiets overraskende gode resultater i de seneste valg og meningsmålinger har givet anledning til eftertanke – har rejst spørgsmålet, om de etablerede partier mon har mistet forbindelsen til vælgerbefolkningen!

PIRATERNES indtog i landdagen i Kiel kunne give dem en rolle i forbindelse med regeringsdannelsen, men partiet har meddelt, at de ikke er indstillet på at indgå i en regering, og at de heller ikke samlet vil pege på en bestemt regeringskoalition. Derfor er der i den følgende opstilling over regeringsmuligheder set bort fra dette parti.

Med hensyn til det danske mindretals parti, SSW, så har de for første gang erklæret sig villig til at deltage i en regering, hvis dette skulle være nødvendigt for at danne en regering, der tager rimeligt hensyn til mindretallets ønsker.

REGERINGSMULIGHEDER

Da parlamentet har 69 pladser, kræves der minimum 35 medlemmer for at danne en flertalsregering.

BEMÆRKNINGER TIL REGERINGSMULIGHEDER

- I De to største partier i Slesvig-Holsten (CDU og SPD) ligger politisk så langt fra hinanden, at denne mulighed synes urealistisk, selv om det med 44 pladser ville give et massivt flertal.
- II CDU og FDP har dannet regering i den forløbne valgperioden, men har nu mistet flertallet. En mulighed ville være, at de fik de grønne (GRÜNE) med i et regeringssamarbejde. De grønnes politiske program er imidlertid så forskelligt fra de to andre partiers, at også denne mulighed må anses for usandsynlig.
- III SPD, GRÜNE og SSW vil tilsammen netop kunne mønstre de nødvendige 35 pladser. På mange områder har de fælles politiske holdninger, hvorfor denne mulighed må anses for realistisk - trod det meget spinkle flertal.

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaen

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaen til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema rekvireres hos formanden, hvortil skemaet efter endt udfyldelse returneres inden 31. august hvert år.

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

wh

EN STOR TAK TIL SLESVIG-LIGAEN fra Hiort Lorenzen-Skolens Børnehave i Slesvig

Glæden var stor, da Hiort Lorenzen-Skolens Børnehaven i oktober 2011 modtog 30.000 kr. til et klatretårnsanlæg til børnehavens legeplads fra Slesvig-Ligaen.

Hiort Lorenzen Børnehaven er en af de 55 danske børnehaver i Sydslesvig, der drives af Dansk Skoleforening for Sydslesvig.

Børnehaven er beliggende i Slesvig Nord i umiddelbar nærhed af Hiort Lorenzen-Skolen.

Vor legeplads er en dejlig naturlegeplads med bålsted, vandlege, klatreborg, sandkasser, cykelbane og med mulighed for at lege i små grønne hjørner. Børnene har her mulighed for at udfolde sig og bruge deres krop og sanser ved at klatre, gynge, rutsje, lege med sand og vand, cykle og spille bold. Gennem de sidste to år har vor klatreborg dog haft det svært med at komme gennem legepladssynet. 2010 måtte vi tage vores klatretårn væk, fordi det ikke levede op til sikkerhedskravet. Dette med stor utilfredshed hos børnene. Så glæden var stor, da vi fik overrakt 30.000 kr. fra Sl. Ligaen til et nyt klatretårn.

Børnehaven er de sidste par år i konstant udvikling. År 2006 var børnehaven normeret til 60 børn. I

dag er vi normeret til 100 børn og i 2013 bliver vi normeret til ca. 120 børn. Hvorfor denne udvikling?

Det startede med, at vi igangsatte projektet ”Glidende overgang til skolen”. Vi modtager førskolebørn fra to andre børnehaver. Førskolebørn er børn, der har deres sidste år i børnehaven, inden de skal i skole. Da skolen modtager børn fra tre forskellige danske børnehaver, går projektet ud på, at disse børn sammen får en glidende overgang til skolen.

A.P. Møller Skolen kom, og det gav frie rammer på Hiort Lorenzen-Skolen, som børnehaven fik glæde af. Disse blev ombygget til pædagogiske lokaler, hvor børnene i samarbejde med skolen forberedes til at komme i 1. klasse.

Nu står en ombygning af hovedbygningen foran døren. August 2012 starter den store ombygning af børnehaven. Denne ombygning gør, at vi bliver opnormeret til 120 børn. Dette bliver en stor opgave for både børn, forældre og personalet, da vi for ca. et års tid skal opholde os i udenfor liggende rammer. For legepladsen bliver dette også en udfordring, da denne bliver udvidet og lavet om, så der bliver plads til 120 glade og forventningsfulde børn, der venter på et stort og dejligt klatretårn. På nuværende tidspunkt kan vi kun byde på billeder, der viser, hvordan vores legeplads ser ud lige for tiden.

Vi ser dog positivt på livet, da vi ved, at vor børnehave bliver en tidssvarende, flot institution med et dejligt klatretårn, der lever op til brugernes behov.

*Mange hilsner
og mange tak
fra børn, forældre og
personale i
Hiort Lorenzen-Skolens
Børnehave*

Vore indsamlinger

Vi har hen over sommeren 2011 til støtte for Ligaens fortsatte arbejde med stor taknemmelighed og glæde modtaget:

Knud Knudsen, Svendborg 500 kr. – Bent Heinild, Gentofte 500 kr. – Morten Jensen, Vordingborg 300 kr. – Rolf Lorentzen, Roskilde 250 kr.

I alt er der fra medlemmer indkommet kr. 3.150

Legat: fra Hjemmesygeplejerske Elise Sørensen og bankfuldmægtig Thora Sørensens legat er modtaget kr. 11.000

LAD OS SYNGE SAMMEN TIL ÅRSMØDERNE

En hjertesag

Årsmødesangen

Musik: Bente Stenger
Tekst: Solveig Larsen

♩ = 88 Eb Bb/Eb Ab/Eb Eb F Bb

En hjer-te sag, et sin-de lag, et sam-let folk på en her-lig som-mer dag. En

6 Ab Fm Cm Bb Ab Fm

tra - di - tion for - bin-der os med en na-tion. Vi hil - ser mo-der-lan-det

10 Gm Cm Ab Fm Bb Eb

Dan - mark, vi hil - ser mo - der - lan - det Dan - mark!

En hjertesag,
et sindelag,
et samlet folk på en herlig sommerdag.
En tradition
forbinder os med en nation.
Vi hilser moderlandet Danmark!

Et grænseland
ved skov og strand,
et mindretal der står sammen om sit land.
Samhørighed
på trods af al forskellighed.
Et land der bygger bro til Danmark!

En skolegang,
en morgensang,
og børnestemmer der har en dejlig klang,
i samlet trop:
"I østen stiger solen op".
Vor sang forbinder os med Danmark!

En fælles røst
i vest og øst,
det danske sprog samler os fra kyst til kyst.
I syd og nord
vi lytter til det danske ord.
Vort sprog forbinder os med Danmark!

En fredens tid,
en sorgløs tid,
men også tider med modgang eller splid.
Hvor uret er,
der kæmper vi for ligeværd
med hjælp fra moderlandet Danmark!

En udstrakt hånd,
et venskabsbånd,
vi møder gæster i fællesskabets ånd.
En festlig dag,
vi samles om den danske sag
og sender hilsener til Danmark!

Sydslesvig - en spændende melodi

Fra Løven i nord og til Ejderen

Musik: Bente Stenger
Tekst: Alex Carving Ahn & Magnus Werner

♩ = 56

D G/D D A/D G/D D/F# Bm A D A/D

Syd-sles-vig, du er mit hjer-te i nor-den skabt med en for-tid af tysk og af dansk. Du er den dej-lig-ste

7 D A Bm E E7⁵ A G D A Bm/F# G D

plet her på Jor-den; her fø-ler in-gen sig u-den -landsk! Syd-sles-vig, du er min ha-ve så skøn fra Lø-ven i nord og til

13 Em F#m G D/A A⁷/G D/F# G D/F# Em A D

Ej - de - ren! Syd-sles-vig, du er min ha-ve så skøn fra Lø-ven i nord og til Ej - de - ren!

Sydslesvig, du er mit hjerte i Norden,
skabt med en fortid af tysk og af dansk.
Du er den dejligste plet her på jorden;
her føler ingen sig udenlandsk!
*Sydslesvig, du er min have så skøn
fra Løven i nord og til Ejderen!*

Sydslesvig, du er en fest, som vi fejrer.
Årsmøde, danskhed i hver lille egn.
Og når vi kigger til tops, ja så vajer
Dannebrog både i sol og regn!
*Sydslesvig, du er en sang i mit bryst,
som høres af alle fra hver en røst!*

Sydslesvig, du, som har øer og fastland.
Digerne knejser derude i storm.
Bølgen slår ind, og det sprøjter med saltvand.
Blæsten på stranden, den er enorm.
*Sydslesvig, du er min smukkeste kyst,
det synger fra havet i vest og øst.*

Sydslesvig, du er mit liv og min verden.
Du er en gave med fremtid og fred.
Skole på dansk og kultur på min færd:
Sammen i dansksind, det gør mig glad.
*Sydslesvig, du er min have så skøn
fra Løven i nord og til Ejderen!*

Sydslesvig, du er mit hjem, som er dannet
af traditioner højt oppe fra Nord:
Sproget er dansk, men med tysk det blir' blandet,
sådan som også min mor, hun gjord'.
*Sydslesvig, du er en dyb hjertesag
så rødt og så hvidt som det danske flag!*

De aktuelle programmer for de mange
årsmødearrangementer kan findes på
Sydslesvigsk Forenings hjemmeside:

www.syfo.de

Sorberne, - hvad, hvem er det?

På tur med
Anne Oesterle

De fleste af jer læsere ved det, men måske er der et par enkelte, der indtil nu ikke har hørt det mindste om dette folkefærd, som jeg nu vil fortælle lidt om.

Det sorbiske mindretal

Folkefærd er heller ikke den rigtige betegnelse, derimod er udtrykket mindretal bedre betegnende, og hvor lever dette sorbiske mindretal? Det gør de i den sydøstlige del af forbundsrepublikken Tyskland.

En del af området hedder Niederlausitz og hører til delstaten Brandenburg, den anden del hedder Oberlausitz og hører til den frie delstat Sachsen, og de to lande, Polen og Tjekkiet, er nu tætte naboer. Her levede sorberne også gennem århundreder, men blev ofte undertrykt, især af prøjserne fra 1871, og mange udvandrede til Amerika og Australien, og de forblevne blev fuldstændig assimileret, hvis ikke før, så i hvert fald i nazitiden og efter 2. verdenskrig, hvor nye statsgrænser blev fastlagt.

Hvorfor sorberne?

Men nu til grunden for, at jeg skriver om sorberne, der er et

af de fire anerkendte mindretal, der findes i Tyskland.

I Flensborg Avis fangede mine øjne en lille overskrift, "Tur til det sorbiske mindretal", arrangeret af Sydslesvigsk Forening.

Det lød interessant og kostede kun 500 euro inklusive bus, hotel, forplejning og udflugter. Jeg og en veninde meldte os straks, og i efterårsferien tog vi af sted.

I bussen mødte vi udover sydslesvigere også medlemmer fra Grænseforeningen, som havde været med til at planlægge turen.

Hen mod aften ankom vi til Bautzen, fik aftensmad og gik trætte til sengs.

Sorbernes historie

Næste dag aflagde vi et besøg i Serbski dom Budyšin - Sorbernes hus Bautzen og fik en masse at vide om sorberne, deres historie og liv i dag, også om deres slavisk/vendiske sprog.

Det sorbiske flag skilte.

Før i tiden eksisterede der vel omkring 200.000 sorbere, men i dag er der ca. 60.000 tilbage, deres barske historie har virket svindende på folketallet.

Overalt findes tosprogede skilte.

Endvidere har brunkulsindustrien som følge haft, at 136 sorbiske landsbyer forsvandt, og befolkningen blev tvunget til at flytte til nye områder. DDR's kollektivbrug, LPG, gjorde også, at mange sorbiske gårdejere rejste eller flygtede til Vesttyskland. I alle de nye virksomheder havde man brug for en mængde arbejdere, og rent tysktalende arbejds kræfter, især flygtninge fra østområderne kom til og forårsagede, at det sorbiske sprog disse steder delvist forsvandt.

Domowina (hjemstavn), det sorbiske kulturforbund, blev stiftet i 1912, fornyede sig i

1990 efter genforeningen og er i dag sorbernes øverste myndighed. Vi får at vide, at der er omkring 25.000 mennesker, der aktivt bruger det sorbiske sprog, der igen deler sig i Ober- og Niedersorbisk.

Skoler og børnehaver

Skolesystemet under den sorbiske skoleforening er anderledes struktureret end hos os. I børnehaverne og de første fire skoleår undervises på sorbisk. Tysk bruges naturligvis også. Derefter bruges 2 plus-systemet. Tysk er nu hovedsproget og sorbisk bisproget. Ca. 520 børn var 2009 registreret i de sorbiske børnehaver og ca. 4.000 elever i grund- og real-skolerne. Også i tyske skoler undervises der i sorbisk, men på frivillig basis. Såvel i Bautzen som i Cottbus er der et gymnasium. I 1963 var der 11.618 elever, der lærte sorbisk på skolerne, så DDR-tiden har gjort sit til, at sorbernes elevtal er sunket.

Religion

Med hensyn til religionsudøvelse kan det konstateres, at sorberne i det 19. århundrede var halvt evangelisk og halvt katolsk, men i den religionsforbudte DDR-tid og vel også før, forsvandt den evangeliske landskirke, der havde sæde i Niederlausitz, næsten helt under tryk fra staten, hvorimod den katolske kirke betragtede modersproget som en gave fra Gud, og det var syndigt ikke at bruge det, og derfor foregår den dag i dag stadigvæk de katolske gudstjenester på sorbisk. Det skal nævnes, at St.Peterskirken (domkirken) i Bautzen bliver

brugt af begge konfessioner.

Økonomi

Hvordan ser det ud med finansiel støtte fra statens side? I 2010 gav forbundsrepublikken 8,2 mio, Sachsen 5,85 mio. og Brandenburg 2,77 mio. euro, men kontroverser og heraf resulterende demonstrationer viser, at behovet er meget større.

Bautzen

Men nu til byen Bautzen (Budyšin), sorbernes højborg. Den har omkring 40.000 indbyggere og blev skånet for bombardement i krigstiden, og den ligger i et smukt landskab ved Spree-floden og er kendt for sine mange historiske bygninger, et af dem er det skæve Reichturm, der hælder 1,4 m. Men endnu mere er den kendt for sine to fængsler, Bautzen I og II. Hvad der her skete før og i nazitiden, såvel under den russiske besættelse som i den kommunistiske tid er en beretning for sig. Hvor mange der her er afgået ved døden af tortur, sult og dødsstraf lader jeg åbent. Bautzen II er i dag et slags fængselsmuseum, og der står også et mindesmærke for ofrene.

Målet var nu Serbski Muzei, hvor sorbernes historie, kunst og traditioner kan beskues. Mens vi ventede på guiden, satte vi os ved siden af to unge mennesker, der talte et sprog, vi ikke forstod et kuk af. Vi spurgte, og det viste sig, at det naturligvis var sorbisk og også, at den ene var vores museumsguide. Hvad der i museet imponerede mest, var de uendeligt mange forskellige

og farvestrålende nationaldragter, som kvinderne gennem århundredes forløb har brugt og stadig bruger. Også pigebørn har deres egne dragter. Mændenes beklædning var og er mest et sort sæt tøj med hvid skjorte og dertil høj cylinderhat.

Noget andet Bautzen er kendt for, er de malede påskeæg. I børnehaverne, skolerne og hjemmene begynder man 5 uger før påske, og de smukkeste æg bliver udstillet i Sorbernes Hus til præmiering og salg. Vi kunne købe dem i museet og må indrømme, at mange af dem er rene kunstværker.

På turen gennem byen opdagede vi på et hus et skilt, hvor der stod Sennep-restaurant/museum. Vi kiggede to gange, sennep og museum passede da ikke sammen. Selvfølgelig ind og kigge. Utalligt mange sennepstod på hylderne, og man kunne se, hvordan det blev dyrket og færdigbehandlet i fabrikken. Man tænker til dagligt egentligt slet ikke over, hvor den tyske sennep kommer fra, men nu ved vi det.

Aftensmåltidet blev indtaget på den sorbiske restaurant Wjelbik (kælder/ forrædsrum).

Ved ankomsten blev vi modtaget af indehaveren med or-

dene Witajćek nam (hjertelig velkommen), hun var iklædt nationaldragten med sort hovedbeklædning med sløjfe og langt stof hængende helt ned til hælene, og i hånden havde hun en rund brødbakke, hvorpå der lå skåret brød og salt.

Det var en sorbisk velkomsthilsen og mindede om den samme russiske tradition. God sorbisk mad blev serveret, og vi nød også egnens vine. Som prikken over i'et fik vi også sorbisk underholdning "serveret", nemlig harmonikamusik og sange fra tjenestepersonalets side, og til sidst en dans, hvor indehaveren bød en medrejsende, der dog først skulle iklædes sorbisk mandsdragt med høj hat, op til dans, og til stor moro og klapsalver blev der valset rundt. Stemningen var god, snakken høj, og vi lærte hinanden at kende på en lystelig måde.

Cottbus og Spreewald

Næste dag kørte bussen mod nord til Cottbus i Brandenburg. Vi så lidt af byen, her ligger også det ene sorbiske gymnasium, men målet var Spreewald, der er kendt som landområdet uden veje, og hvor vi i fladbundede "pramme", kun skubbet af en person med en lang stang, blev transporteret op og ned ad floden Spree med et besøg på det vendiske frilandsmuseum.

En smuk tur, men det, der før

var et rent selvforsynende bondesamfund med dyrkning af korn, hø og mest agurker plus fiskeri, er i dag et turistområde, og de fleste gårde bliver kun benyttet som sommerhuse. Vores ældre "pramkaptajn" fortalte med sorg i stemmen, at han ikke var glad for denne udvikling, men de mange turister gav flere penge i kassen end hårdt bondearbejde. Dagen blev fuldstændt med god mad og igen underholdning med sorbisk musik og dans i nationaldragter.

På rundtur i sorbernes land

Tredje dag var der mange punkter på programmet. Vi havde en guide og så Via Regia, den berømte handelsvej og besøgte klostret St. Marienstern i Panschwitz-Kuckau. Da vi ankom, flygtede et par nonner, da de ikke ønsker nogen som helst kontakt med omverdenen. Vi kunne kun komme ind i den tidligere klosterskole, for selve klosteret var lukket for besøg, men mærkeligt nok fik vi alligevel en masse at se, men blot på film. Mod høj betaling, der skulle gå til renovering af

klosteret, havde en fjernsynsstation fået lov til at filme klosterlivet med nonnerne, men bortset fra abbedissen så vi ingen ansigter forfra.

Derefter gik det videre mod landsbyen Crostwitz til Dødens dal, hvor der står et mindesmærke over 800 polske soldater, der mistede livet d. 28. april 1945. Men her faldt også russerne og tyskere, men efter dem er der intet mindesmærke. Turen gik videre mod Schwarzkollm, hvor vi skulle møde Den sorte Møller og Krabat.

Den sorte Møller

Den kendte film er oversat til tysk af den sorbiske forfatter Jurij Brézan. Det hele er et stort eventyrområde med en aktiv vandmølle og smukt udskårne bjælker i husene og meget meget mere.

Mest indtryk på os gjorde besøget på den fredede kirkegård i Ralbitz. Her ses kun ens hvide trækors med små gyldne figurer af den korsfæstede Jesus og en plade med afdødes navn og årstal.

Der er ingen familiegravsteder; når man dør, bliver man begra-

vet i fast rækkefølge, og korsene bliver fjernet efter 20 år.

I løbet af dagen fik vi også serveret den sorbiske nationalret, der hovedsagligt består af kvark, kartofler med hørfrø, olie og sennep, altså kødfrit.

Sidste dag hos sorberne

Sidste dag i det sorbiske område var turen til Görlitz og Herrnhut. Ankommet til Görlitz, der skulle være Tysklands smukkeste by, blev vi guidet rundt, fik fortalt en masse om de herskabelige huse og fik hele byens historie at høre. Var virkelig interessant. På egen hånd gik vi over floden Neisse til grænsebyen Zgorzelec i Polen, så vi hjemme kunne prale med, at vi også havde været i Polen, selvom vi nogle år i forvejen havde haft en rundrejse i dette land.

Nu gik turen til byen Herrnhut. Herrnhuterne, der er en protestantisk sekt i Danmark med sæde i Christiansfeld, kommer herfra, og en del er vel i hin tid flygtet til andre lande. Aftensmaden indtog vi i Zum Postkeller, hvor vi prøvede egnens "Knödel", normalt en stor rund bolle lavet af mosede kartofler, men her lavet af mel og skåret i tykke skiver, dertil steg osv.

Dresden og omegn

De sidste to dage foregik turene ikke i den sorbiske landsdel,

men først til Dresden og siden til slottet Wackerbarth i Radebeul. Der var byrundvisning i Dresden. Vi så den nyopførte Frauenkirche, og et interessant ophold i Semper Oper var også på programmet. Videre gik det mod Wackerbarth, hvor vi skulle se, hvordan vin og sekt (champagne) bliver fremstillet. Alt blev forklaret i detaljer, og alt kunne beskues, eftersom druehøsten var i fuld gang eller rettere sagt næsten fuldendt. Der blev købt en masse flasker af alle sorter, og dagen endte med middag på slottet, men dog i kælderen, hvor vi nød den serverede slotsvin.

Den sidste dag i Lausitz havde vi fri, men fik tilbudt transport til Dresden, hvad vi tog imod. Vi ville gerne have lidt mere tid til at besøge museer, især kunstudstillingen i Zwinger, hvor vi kunne se Raffaels 2 mesterværker "Sixtinische Madonna" og "Madonna di Foligno". Sidstnævnte var udlånt af Vatikanet i 4 måneder. Et besøg i cafeen Schinkelwache hører obligatorisk til Dresden, og vi nød vores anretning og fik en god snak med andre gæster.

En vellykket tur

Dagen efter gik det hjem mod nord. Vi takker for de forfriskninger og underholdning vi fik i bussen på hen- og hjemrejsen, men en endnu større tak til de personer, der har planlagt, arrangeret og virkeliggjort denne vellykkede tur.

*Anne Oesterle
med hilsen fra
Karin D. Asmussen*

TEKSTEN TIL SLESVIG-LIGAENS FOND GODKENDT

Nedenstående tekst til Slesvig-Ligaens fond under oprettelse er efter tre forhandlingsrunder med Civilstyrelsen blevet endeligt godkendt.

Ligaens forretningsudvalg blev ved generalforsamlingen i Slesvig i sept. 2011 bemyndiget til at ændre fondens vedtægter til en form, som kunne godkendes i Civilstyrelsen.
Denne godkendelse foreligger nu.

Som det fremgår af de nu godkendte vedtægter, er der efter forlangende fra og forhandling med Civilstyrelsen blevet ændret i teksten og for nogle enkelte paragraffers vedkommende endvidere indført eller ændret en del.

Til eksempel er der i §2 indskrevet fondens hjemstedskommune.

I §3 er ændret / tilføjet i teksten, at tilførte midler skal indgå i fondens kapital med mindre gavegiver eller arvelader giver udtryk for, at de tilførte midler skal benyttes til et specielt formål.

Det væsentligste forbehold fra Civilstyrelsens side lå i formuleringen af §5.

Her forlangte styrelsen sammensætningen af fondsbestyrelsen ændret, idet det var et klart forlangende for en godkendelse, at der i den på vort landsmøde besluttede størrelse af fondsbestyrelsen skulle indsættes et af foreningen uafhængigt medlem sammen med Ligaens forretningsudvalg.
Horst-Werner Knüppel var i første omgang udpeget af og blandt Slesvig-Ligaens øvrige bestyrelsesmedlemmer – en beslutning som altså ikke kunne godkendes.

Dette betød, at advokat Philip Jensen fra Gråsten indsattes i bestyrelsen i stedet for Horst-Werner Knüppel.

I skrivende stund mangler fonden at få tildelt et CVR nr. og efterfølgende få behandlet en ansøgning om fritagelse for skat.

Først når disse ting er endeligt på plads, kan vi sige, at Slesvig-Ligaens Fond er endeligt oprettet og foreningens midler er fremtidssikret.

Flemming Radsted Madsen

SLESVIG-LIGAENS FOND

STIFTELSEDOKUMENT

Foreningen SLESVIG-LIGAEN (CVR nr. 16 11 03 10) stifter herved en fond under navnet ”Slesvig-Ligaens Fond”. Formålet med fonden er at yde kulturel og økonomisk støtte til det danske arbejde i Sydslesvig, især i den sydlige del af landsdelen.

Stiftelsen sker med virkning fra den 10. sept. 2011 i henhold til nedenstående vedtægter.

Fondens startkapital er på 3.500.000,00 kr. indbetalt af foreningen Slesvig-Ligaen.

Kapitalen foreligger i kontanter og værdipapirer.

Aktiver:

Finansielle Anlægsaktiver

Kontant/værdipapirer indestående..... 3.500.000 kr.

Passiver:

Bunden fondskapital..... 3.500.000 kr.

Der tilkommer ikke stifteren særlige rettigheder eller fordele, ligesom der ikke med stifteren eller andre kan indgås aftale, hvorefter der påføres Fonden økonomiske forpligtelser.

For Fonden er vedtaget følgende **vedtægter**:

-----o0o-----

§ 1. Fondens navn.

Fondens navn er SLESVIG-LIGAENS FOND.

§ 2. Fondens hjemsted.

Fondens hjemsted er Faxe kommune med adresse på stiftelsesdatoen Ferskenvej 7, 4690 Haslev.

§ 3. Fondens opgave og formål.

Fonden har til opgave at skaffe økonomiske ressourcer og foretage uddeling af disse i overensstemmelse med Slesvig-Ligaens formål – at yde kulturel og økonomisk støtte til det danske arbejde i Sydslesvig, især i den sydlige del af landsdelen.

Tilførte midler i form af arv eller gave indgår i Fondens bundne kapital med mindre de tilførte midler af arveladeren eller giveren ved overdragelsen direkte er bestemt til uddeling til specifikke formål.

§ 4. Fondens stiftelse og kapital.

Fonden er etableret den 10. sept. 2011 af foreningen SLESVIG-LIGAEN.

Der er ikke tillagt stifteren særlige rettigheder eller pligter i forbindelse med stiftelsen eller driften.

Fondens bundne kapital udgør på stiftelsestidspunktet kr. 3.500.000.

§ 5. Fondens øverste myndighed.

Fondens øverste myndighed er bestyrelsen, der består af fire personer.

Fondens bestyrelse består af Slesvig-Ligaens til enhver tid siddende forretningsudvalg, bestående af foreningens formand, næstformand og kasserer, suppleret med et af foreningen uafhængigt bestyrelsesmedlem udpeget af fondens øvrige bestyrelse. Foreningens formand er formand for Fondens bestyrelse.

Fondens bestyrelse vælger af sin midte næstformand, kasserer og sekretær. Bestyrelsen kan fastsætte en forretningsorden. Over alle beslutninger føres en protokol.

I tilfælde af Slesvig-Ligaens opløsning supplerer den siddende fondsbestyrelse sig selv.

Fonden udbetaler ikke honorar for deltagelse i bestyrelsens arbejde, men betaler alene medlemmernes faktiske omkostninger ved udførslen af bestyrelshvervet.

§ 6. Fondens beslutningsproces.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når formanden og mindst 2 medlemmer er til stede efter forudgående skriftlig indkaldelse med mindst otte dages varsel og med angivelse af dagsorden for mødet.

Til alle beslutninger om anvendelse af Fondens midler til opfyldelse af formålet kræves simpelt flertal. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

§ 7. Fondens årsmøde.

Ved Slesvig-Ligaens landsmøde aflægger Fonden sin årsberetning og orientering om Fondens reviderede årsregnskab.

§ 8. Fondens daglige drift.

Til at forestå Fondens daglige drift kan bestyrelsen ansætte en administrator. Administrator kan ikke være medlem af bestyrelsen.

§ 9. Tegningsret.

Fonden tegnes af formanden i forening med ét bestyrelsesmedlem eller af to bestyrelsesmedlemmer i forening. Bestyrelsen kan meddele prokura.

§ 10. Fondens regnskabsår.

Fondens regnskabsår er kalenderåret. Årsrapporten opstilles i overensstemmelse med herom gældende regler. Bogføring og revidering af Fondens regnskab foretages i henhold til Fondslovens bestemmelser herom.

§ 11. Anvendelse af overskud.

Årets overskud anvendes efter fradrag af administrationsomkostninger til Fondens formål, jf. § 3 i henhold til fondslovens bestemmelser herom.

Bestyrelsen kan henlægge indtil 25 % af årets overskud til konsolidering af formuen.

§ 12. Ændring af vedtægter og Fondens opløsning.

Beslutning om vedtægtsændringer, herunder beslutning om Fondens opløsning kan kun ske, når samtlige bestyrelsens medlemmer på to på hinanden følgende bestyrelsesmøder med mindst 14 dages mellemrum, stemmer herfor.

Fondens formue kan ved Fondens opløsning kun anvendes i overensstemmelse med Fondens formål efter forudgående godkendelse af tilsynsmyndigheden.

-----o0o-----

Som Slesvig-Ligaens Fonds første revisor er udpeget Sydbanks forvaltningsafd., København.

-----o0o-----

Fredericia, den 1. februar 2012
v / Fondsbestyrelsen

Flemming Radsted Madsen

Anne Marie Thorup

Jens Hønholt

Henning Philip Jensen

Regnskab 2011

I henhold til Slesvig-Ligaens vedtægters § 5 offentliggøres regnskabet her.

Foreningens driftsregnskab

<u>Indtægter</u>	2011	2010	2009
Kontingent	43.590	46.804	37.940
Bidrag, renter og udbytte	175.817	275.750	217.437
	219.407	322.554	255.377
<u>Udgifter</u>			
Drift, kontorhold m.v.	118.360	140.102	122.342
Thyras Vold	24.627	43.609	18.549
	142.987	183.711	140.891
Overskud / underskud	76.420	138.843	114.486

Indsamlinger og uddelinger

Indgået bidrag og gaver	54.768	212.235	74.176
Arv efter Kirsten Nøkkentved	200.000	0	0
Arv efter Hans Thrane	1.978.222	0	0
Arv efter Tora Emilie Mortensen	0	13.927	0
Overskud og kursregulering	76.420	138.843	114.486
Til disposition	2.309.410	365.005	188.662
Uddelt til støtte i Sydslesvig	-206.000	-598.000	-159.000
Hensat Landsindsamling	-16.317	27.745	-16.314
Hensat til særlige formål	2.119.727	-260.740	45.976
	1.897.410	-830.995	-129.338

Balance pr. 31. dec. 2011

Aktiver

Tilgodehavender	171.427	266.150	128.232
Aktier	441.577	456.926	403.372
Obligationer & investeringsbeviser	5.240.874	3.563.678	3.156.263
Slesvigs Erhvervsfond	80.289	80.508	80.368
Flensborg Avis	48.709	48.841	48.756
Union Bank	48.323	42.863	42.789
Likvid beholdning	266.112	254.927	780.706
Aktiver ialt	6.297.311	4.713.893	4.640.486

Passiver

Egenkapital	1.583.939	2.104.432	1.798.932
Landsindsamlingen	30.992	47.309	19.564
Hensat til senere disposition	4.664.580	2.544.852	2.805.590
Kortfristet gæld	17.800	17.300	16.400
Passiver ialt	6.297.311	4.713.893	4.640.486

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse
Bestyrelsen, den 19. april 2012

Deloitte

Statsautoriseret Revisionsselskab

Sønderborg, den 19. april 2012

Jan Thietje

Statsautoriseret revisor

THYRAS VOLD. Udgivet af Slesvig-Ligaen

Redaktion: Flemming Radsted Madsen (ansvh.)

Anne-Marie Thorup, Husmandsvej 4, 6671 Gesten, tlf. 7555 5201

Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde,
tlf. +49 4346 6406

Slesvig-Ligaen, Ferskenvej 7, 4690 Haslev

Tlf. 5631 1858, E-mail: flemming@radsted.eu

Postgiro 093-0016 (kun landsindsamling)

Bankkonto: Sydbank 8065-1041552

www.slesvigligaen.dk

Tryk:

Flensborg Avis

Afleveret til postvæsenet den 25. maj 2012

Stof til næste nummer af bladet senest den 15. september 2012

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2012

afholdes lørdag, den 1. september 2012 på
Hejse Kro ved Fredericia

PROGRAM

Kl. 13.00 Indlæg af modtageren af Slesvig-Ligaens Legat.

Kl. 13.45 Kaffepause med Ligaen som vært.

Kl. 14.15 Landsmødet starter.
Dagsorden iflg. vedtægterne.

Af hensyn til det arrangerede kaffebord bedes om tilmelding til
foreningens formand Flemming Radsted Madsen
på tlf. (+45) 56 31 18 58
eller pr. mail til flemming@radsted.eu
senest den 11. august 2012

Hejse Kro, Skærbækvej 17, 7000 Fredericia

wh

Følg også med på Slesvig-Ligaens hjemmeside: www.slesvigligaen.dk

ISSN 0902-707